

Реформування державної служби в умовах євроінтеграції

Панченко Б.С., студент ННІПІ НАВС

Науковий керівник: кандидат юридичних наук Булик І.Л.

В умовах соціально-економічної і політичної кризи в Україні останніх років виразно виявила себе неефективність вітчизняної системи державної служби. У державі явною стала тенденція до зростання сфери державного впливу за рахунок якості державних інститутів. Змінити ситуацію на краще нині покликані давно вже назрілі адміністративна реформа і реформа державної служби. При цьому, з урахуванням євроінтеграційних процесів України, слід максимально ефективно використати відповідний досвід країн Європейського Союзу, значною мірою адаптувавши його до вітчизняних реалій.

На сьогодні у системі державної служби є проблеми, які перешкоджають реальній адаптації до умов європейського співтовариства і які потребують вирішення. Ось основні з них:

1) відсутність чіткого законодавчого розмежування політичних та адміністративних функцій у системі державного управління, що призводить до не завжди обґрунтованої плинності кадрів державної служби залежно від політичних змін;

2) відсутність законодавчо закріплених критеріїв зарахування на посади державних службовців працівників, які реалізують відповідні державно-владні повноваження, а тому чітко не визначено коло осіб, на яких поширюється законодавство про державну службу;

3) діяльність держслужбовців залишається недостатньо відкритою та прозорою, не створено умов для надійного контролю за такою діяльністю з боку суспільства, що надає додаткові можливості для зловживань, порушень, хабарів і безвідповідальності;

4) залишається низькою якість управлінських послуг, які надаються державними службовцями, відсутні чітко регламентовані процедури та національні стандарти надання послуг;

5) недосконалою є система проходження державної служби, тобто система відбору, призначення на посади, просування у службовій діяльності.

Внаслідок цих та інших факторів знижується ефективність державної служби, посилюється відчуження людини від держави, зростає неповага до державних органів.

Для перетворення державної служби України у державну службу європейського зразка необхідно в законодавчих актах передбачити:

1) встановлення публічно-правових відносин між державними службовцями і державою;

2) забезпечення політичної нейтральності державних службовців шляхом розмежування політичних та адміністративних посад у системі виконавчої влади;

3) чіткі критерії зарахування до посад державних службовців працівників, які виконують відповідні державно-владні повноваження;

4) реформування і законодавче врегулювання системи оплати праці державних службовців;

5) встановлення прозорих та справедливих принципів відбору на посади державних службовців виключно на конкурсних засадах;

6) запровадження в системі держслужби управління персоналом, що базується на принципах законності, компетентності та професійних заслуг;

7) встановлення індивідуальної дисциплінарної відповідальності державних службовців, конкретного переліку дисциплінарних порушень і дисциплінарних стягнень, процедури наслідування їх та порядку оскарження

Слабкість державно - управлінських інститутів позначається в низці найбільш суттєвих причин, що чинять перепони соціально-економічній і політичній модернізації країни.

У демократичному суспільстві державна служба повинна забезпечувати дотримання прав та свобод людини і громадянина через надання фізичним і юридичним особам якісних державних послуг та уряду якісної підготовки й виконання політичних рішень. Українське суспільство нині не задовольняє якість послуг, що надають державні службовці. Численні факти корупції і хабарництва, бюрократична тяганина, непрозорість і невизначеність адміністративних процедур, відсутність можливості реального громадського контролю за використанням бюджетних коштів, а також недосконалість дисциплінарної системи, що не дає суспільству достатніх важелів впливу на підвищення якості державних послуг, – усе це негативно позначається на реалізації гарантованих Конституцією України прав і свобод людини і громадянина.

Проаналізувавши особливості органів державної служби, на мою думку, доцільно дотримуватись наступних принципів, що забезпечуватимуть роботу нового ЗУ «Про державну службу», від 17. 11. 2011 р., що має набрати чинності з 1 січня 2015 року:

- побудову системи функціонального управління державною службою;
- реформування системи підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації державних службовців;
- інституціоналізацію та розвиток вищого корпусу державної служби;
- побудову системи управління конфліктом інтересів та запобігання корупції на державній службі.

Отже, головна мета реформування системи державної служби в Україні полягає у спрямуванні діяльності органів виконавчої влади на розроблення і запровадження нових правових засад, організаційних і процедурних складових системи державної служби та заходів стосовно вдосконалення кадрового забезпечення державного управління, визначення конкретних заходів щодо подальшого реформування системи державної служби, їх виконавців і строків запровадження, зокрема з урахуванням реалізації кроків щодо наближення державної служби України до стандартів, властивих країнам - членам Європейського Союзу. Без створення правових, організаційних та фінансових засад державної кадрової політики не можна розраховувати на успіх глибинних реформ, які належить втілювати на практиці, по суті, в усіх сферах життя українського суспільства.